

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jana Dvořáka v právní věci žalobce: **J. H.**, zast. JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem, se sídlem Praha 9, Mansfeldova 792/3, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o přídavek k důchodu podle nařízení vlády č. 51/1994 Sb., o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 23. 6. 2006, č. j. 42 Cad 70/2006 - 20,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**

II. Žalovaná **je p o v i n n a** uhradit žalobci na nákladech řízení o kasační stížnosti částku 325 Kč do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce JUDr. Lubomíra Müllera, advokáta, se sídlem Praha 9, Mansfeldova 792/3.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 7. 11. 2005 č. X byl žalobci přiznán jednorázový příplatek podle ustanovení § 2 zákona (správně nař. vl.) č. 51/1994 Sb., v částce 51 168 Kč měsíčně. V odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že za dobu věznění od 1. 12. 1958 do 1. 10. 1959, od 4. 1. 1960 do 10. 5. 1960 a od 23. 9. 1975 do 23. 5. 1977 náleží žalobci rehabilitační příplatek 510 Kč k jeho starobnímu důchodu. Vzhledem k maximu důchodů Kč 4500 přiznala žalovaná k důchodu pouze 182 Kč (starobní důchod 4318 Kč + 182 Kč = 4500 Kč). Rozdíl rehabilitačního příplatku (510 – 182 = 328) byl upraven koeficientem 156 na částku 51 168 Kč. V odůvodnění rozhodnutí je dále uvedeno, že nárok na výplatu splátky však zanikl z důvodu ustanovení § 55 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění (nař. vl. 51/1994 Sb.) uplynutím 3leté prekluzivní lhůty.

V podané žalobě žalobce namítal, že s rozhodnutím žalované nesouhlasí, neboť výrok rozhodnutí, jímž byl přídavek přiznán, je ve faktickém rozporu s jeho odůvodněním,

v němž je uvedeno, že příplatek nebude vyplacen. Dále namítal, že žalovaná ani neuvádí, od jakého data začala 3letá prekluzivní lhůta běžet a kdy skončila. Dovožoval, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Žalobce pak dále vyslovil názor, že předpis č. 51/1994 Sb. není zákonem, ale jde o nařízení vlády, které je založeno na ustanovení § 25 zákona č. 119/1990 Sb. o soudní rehabilitaci. Pokud jde o nároky vyplývající z ustanovení § 25 tohoto zákona, 3letá prekluzivní doba se na ně nevztahuje (§ 25 odst. 4 z. č. 119/1990 Sb.). Žalobce v této souvislosti poukázal na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 1. 2005, sp. zn. 16 Cad 209/2004, ve věci F. Š., kde byla posuzována obdobná věc, v němž byl výše uvedený názor potvrzen. Poukazoval dále i na to, že následně žalovaná F. Š. přídavek vyplatila rozhodnutím ze dne 30. 5. 2005. Kromě toho žalovaná přiznala jednorázový přídavek i M. H. Žalobce proto namítal věcnou nesprávnost rozhodnutí a poukazoval na svou diskriminaci ve vztahu k osobám ve stejném právním postavení. Navrhoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalované vrácena k novému projednání.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 23. 6. 2006, č. j. 42 Cad 70/2006 – 20, rozhodnutí ČSSZ ze dne 7. 11. 2005, č. X, zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Pod bodem II. výroku rozsudku rozhodl o povinnosti žalované zaplatit žalobci náklady řízení v celkové výši 975 Kč. V odůvodnění rozsudku soud citoval ustanovení § 2 nařízení vlády 51/1994 Sb., § 25 odst. 4 a 7 z. č. 119/1990 Sb. a § 95 z. č. 100/1980 (správně 1988 Sb.). Konstatoval, že z rozhodnutí žalované zjistil, že je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Nesrozumitelnost spatřoval v tom, že výrok rozhodnutí, kterým se přiznává přídavek v částce 51 168 Kč měsíčně (!) zcela odporuje odůvodnění, v němž se uvádí, že nárok na výplatu dávky zanikl uplynutím 3leté prekluzivní lhůty. Z rozhodnutí pak není zřejmé, od kdy žalovaná počítá 3letou prekluzivní lhůtu a rovněž se žalovaná nezabývala otázkou, od které doby vznikl žalobci nárok na jednorázovou dávku. Není ani zřejmé, zda jde o dávku samostatnou a jednorázovou či nikoliv, neboť je uvedeno, že příplatek se přiznává v částce 51 168 Kč měsíčně. Žalovaná se pak vůbec nezabývala § 25 odst. 4 zákona č. 119/1990 Sb. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je podána důvodně, a proto napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení spočívající v tom, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Soud dále uvedl, že po právní moci tohoto rozsudku žalovaná vydá nové rozhodnutí o žádosti žalobce o jednorázový přídavek, kterým žalobci přizná tento přídavek v souladu s ustanovením § 2 odst. 1, 2, 3 nařízení vlády 51/1994 Sb. a rozhodne o výplatě tohoto přídatku v souladu s příslušnými ustanoveními nařízení vlády 51/1994 Sb. a příslušnými ustanoveními zákona č. 119/1990 Sb.

Proti tomuto rozsudku podala včas kasační stížnost žalovaná (dále též jen stěžovatelka) a to z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Uvedla, že souhlasí s názorem soudu, pokud dospěl k závěru, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro vady, které jej činí nesrozumitelným. Neztotožňuje se však již s výrokem krajského soudu, kterým je uloženo vydat nové rozhodnutí, jímž účastníkům řízení „přizná tento přídavek v souladu s ustanovením § 2 odst. 1, 2, 3 nařízení vlády 51/1994 Sb. a rozhodne o výplatě tohoto přídatku v souladu s příslušnými ustanoveními nařízení vlády 51/1994 Sb., a s příslušnými ustanoveními zákona 119/1990 Sb.“. Podle názoru stěžovatelky činí výrok soudu nesrozumitelným a nejednoznačným právě odkaz na „příslušná ustanovení zákona č. 119/1990 Sb.“. Z formulace tohoto odkazu není patrné, která konkrétní ustanovení posledně uvedeného zákona měl krajský soud na mysli. Vzhledem k charakteru případu lze mít za to, že soud nepřímě skrytě odkazuje na ustanovení § 25 odst. 4 zákona č. 119/1990 Sb., kde je uvedeno, že se nepoužije ustanovení § 97 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. o 3leté prekluzivní lhůtě. Stěžovatelka nepopírá fakt, že nárok na jednorázový přídavek nezanikl, avšak trvá na svém názoru, že zanikl nárok

na jeho výplatu, a to s ohledem na ustanovení § 3 odst. 2 nařízení vlády č. 51/1994. V tomto ustanovení je výslovně uvedeno, že „není-li v tomto nařízení stanoveno jinak, platí o rozhodování o částkách důchodu podle § 1 a jednorázovém přídatku k důchodu podle § 2 o jejich poskytování předpisy o sociálním zabezpečení“. V případě účastníka řízení, tedy s ohledem na shora uvedené, platí ustanovení § 97 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., neboť důchod účastníkům řízení byl přiznán od 19. 4. 1994. K tomuto datu již vládní nařízení 51 /1994 Sb. bylo v platnosti, tudíž účastník řízení mohl již ke dni přiznání starobního důchodu o jednorázový přídatek požádat. Aby mu vznikl nárok i na jeho vyplacení, mohl tak ovšem učinit nejpozději dne 19. 4. 1997, kdy uplynuly 3 roky od vzniku nároku na tento přídatek. Stěžovatelka se dovolávala toho, že krajský soud nesprávně právně posoudil uvedenou věc. Navrhovala, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 17. 8. 2006 uvedl, že stěžovatelka v kasační stížnosti zcela pomíjí jednak ustanovení § 25 zákona č. 119/1990 Sb. ve znění zákona č. 47/1991 Sb., podle jehož odstavce 4 se na tyto případy 3letá propadná lhůta nevztahuje. Dále žalobce uvedl, že žalovaná opomíjí, že vůči účastníkovi postupuje zjevně diskriminačním způsobem, když v žalobě účastník uvedl nejméně 2 jiné osoby ve shodné právní situaci, jimž stěžovatelka vyhověla. Žalobce neshledal žádné důvody, proč by vůči němu měla stěžovatelka používat jiná kritéria, než vůči těmto osobám. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a stěžovatelce uložil zaplatit náklady kasačního řízení, a to na účet právního zástupce účastníka.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Byť stěžovatelka v kasační stížnosti označila jako její důvod, důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., z jejího obsahu plyne, že se dovolává i důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, d) nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku neshledal.

Především je nutno konstatovat, že krajský soud zrušil napadané rozhodnutí žalované proto, že bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Důvody nesrozumitelnosti spatřoval jednak v tom, že výrok rozhodnutí, kterým se přiznává přídatek v částce 51 168 Kč měsíčně zcela odporuje odůvodnění, v němž se uvádí, že nárok na výplatu dávky zanikl uplynutím 3leté prekluzivní lhůty. Z rozhodnutí pak není zřejmé, od kdy žalovaná počítá 3letou prekluzivní lhůtu a rovněž se žalovaná nezabývala otázkou, od které doby vznikl žalobci nárok na jednorázovou dávku. Není ani zřejmé, zda jde o dávku samostatnou a jednorázovou či nikoliv, neboť je uvedeno, že příplatek se přiznává v částce 51 168 Kč měsíčně. Žalovaná se vůbec nezabývala ustanovením § 25 odst. 4 zákona č. 119/1990 Sb.

Nejvyšší správní soud s tímto stěžejním názorem krajského soudu o tom, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, souhlasí, ostatně souhlasí s ním i žalovaná, jak uvádí v kasační stížnosti.

V této souvislosti poukazuje Nejvyšší správní soud na svou dosavadní judikaturu, kdy například podle rozsudku NSS ze dne 24. 9. 2003, č. j. 7 A 547/2002 - 24, soud zruší rozhodnutí pro nesrozumitelnost odůvodnění, zejména tehdy, jestliže odůvodnění nedává smysl, který by svědčil o skutkových a právních důvodech, které pohnuly správní orgán k vydání rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.). K tomu Nejvyšší správní soud dále poukazuje na rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003 - 58, podle něhož II. nedostatek odůvodnění rozhodnutí vydaného ve správním řízení nemůže být dodatečně zhojen případným podrobnějším rozбором právní problematiky učiněným až v kasační stížnosti (případně i ve vyjádření k žalobě), brojící proti rozhodnutí soudu, jímž bylo správní rozhodnutí zrušeno jako nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění.

Nutno ovšem současně poukázat na to, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2005, č. j. 3 As 6/2004 - 105, II. pokud soud dospěl k závěru o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.), uvede pouze důvody, v nichž tuto nepřezkoumatelnost spatřuje; další žalobní námitky již nepřezkoumává.

Z výše uvedeného plyne, že krajský soud takto postupoval, neboť v odůvodnění rozsudku uvedl důvody, které podle jeho názoru způsobovaly nepřezkoumatelnost rozhodnutí.

Žalovaná však soudu vytýká, že tím, že v závazném právní názoru vyslovil, aby žalovaná postupovala v novém rozhodnutí v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 119/1990 Sb., nepřímo skrytě odkázal na ustanovení § 25 odst. 4 zákona č. 119/1990 Sb., s jehož aplikací na daný případ žalovaná nesouhlasí.

Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že skutečnost, že krajský soud v závazném právním názoru poukázal na „příslušná ustanovení zákona č. 119/1990 Sb.“, nezpůsobuje, že by jeho rozsudek byl nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, nebo že by řízení u Krajského soudu trpělo vadou, která mohla mít za následek nezákonnost vydaného rozsudku (§ 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.), neboť z vysloveného právního názoru jednoznačně vyplývá, že důvodem zrušení rozhodnutí žalované byla jeho nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost. I když by postačovalo, aby krajský soud uvedl, že žalovaná je o žádosti žalobce povinna rozhodnout přezkoumatelným způsobem, nelze odkaz soudu na „příslušná ustanovení zákona č. 119/1990 Sb.“ považovat za skutečnost, která by zpochybňovala právní závěr soudu o nesrozumitelnosti rozhodnutí žalované. Podstata dané věci spočívá v tom, že právním názorem obsaženým v rozsudku krajského soudu byla žalovaná zavázána k tomu, aby své rozhodnutí srozumitelným a přezkoumatelným způsobem odůvodnila, přičemž v odůvodnění zmíněného rozsudku je jen rámcově citována právní úprava je pouze naznačen další postup žalované v meritu věci. V tomto postupu krajského soudu neshledává Nejvyšší správní soud pochybení, neboť jeho smyslem a účelem bylo nikoliv věcné přezkoumání žalovaného rozhodnutí, ale jen vymezení zákonného podkladu pro vydání srozumitelného a dostatečně odůvodněného nového rozhodnutí žalované. Právě proto, že důvodem pro zrušení rozhodnutí žalované byla vada řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti pro jeho nesrozumitelnost, nemohl se krajský soud zabývat věcným posouzením rozhodnutí žalované, při kterém by musel již aplikovat konkrétní ustanovení příslušné právní úpravy. V takovém případě by se totiž mohl stát nepřezkoumatelným z důvodu jeho nesrozumitelnosti samotný rozsudek krajského soudu, neboť by z něj nebylo

možné seznat, zda důvodem pro zrušení žalovaného rozhodnutí byla zmíněná vada řízení nebo nezákonnost týkající se věcného přezkoumání žalovaného rozhodnutí.

Nicméně Nejvyšší správní soud v dané věci nad rámec výše uvedeného a to se zřetelem k námitkám stěžovatelky uvádí, že skutečně podle ustanovení § 3 odst. 2 nařízení vlády 51/1994 Sb. platí o rozhodování o částkách důchodů podle § 1 a jednorázovém přídatku k důchodu podle § 2 a o jejich poskytování předpisy o sociálním zabezpečení. Nejvyšší správní soud vychází z toho, že v době podání žádosti žalobce platil a byl účinný zákon č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění (§ 54, 55 tohoto zákona). Nutno ovšem uvést, že v nařízení vlády č. 51/1994 Sb. není uvedena žádná lhůta k podání žádosti o jednorázový příravek k důchodu. Pokud by se tedy aplikovala ustanovení § 54 a § 55 zákona č. 155/1995 Sb. (popřípadě § 97 zákona č. 100/1988 Sb. v jeho znění do 31. 12. 1995), pak by se zřejmě muselo dospět k závěru, že nárok na výplatu jednorázové dávky nemohl zaniknout, neboť žádost byla podána dnem 29. 8. 2005. Jestliže totiž nárok na výplatu dávky vzniká dnem podání žádosti a lhůta pro podání žádosti nebyla nijak vymezena, pak zřejmě není možné dovodit, že by nárok na výplatu dávky zanikl. Výše uvedené však Nejvyšší správní soud uvádí nad rámec své přezkumné soudní činnosti v posuzované věci, neboť žalovaná dosud srozumitelným způsobem neodůvodnila, proč nárok na výplatu přídatku podle nařízení vlády č. 51/1994 Sb. zanikl. V rozhodnutí sice poukazuje na § 55 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. a uvádí, že zanikl nárok na výplatu splátky, avšak v daném případě se jedná o jednorázový příravek (splátky nepřicházejí v úvahu), a nikde není uvedeno, že o tento příravek musí být požádáno současně s důchodem. Lze tedy podle názoru Nejvyššího správního soudu stěží dovozovat, že by výplata této dávky mohla být prekludována, a to za situace, kdy nárok zcela nepochybně uplynutím času nezaniká.

Nejvyšší správní soud tedy na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žalovaná je povinna uhradit žalobci na nákladech řízení o kasační stížnosti částku 325 Kč do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce. Nejvyšší správní soud vycházel z toho, že žalobce byl v řízení o kasační stížnosti úspěšný. Náleží mu tedy náhrada nákladů za právní zastoupení za 1 úkon po 250 Kč (§ 11 odst. 1 písm. d/ ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb. v jejím znění do 31. 8. 2006) a tomu odpovídající náhrada hotových výdajů ve výši 75 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 325 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. května 2007

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu